

أثر استراتيجية التحضير المسبق في تحصيل مادة قواعد اللغة الكردية عند طالبات الصف الخامس الإعدادي

عبير صاحب معتوق الأدريسي

Abeer.Saheb2106m@ircoedu.uobaghdad.edu
.iq

أ.م.د. صباح جليل خليل

جامعة بغداد / كلية التربية ابن رشد للعلوم الإنسانية

الملخص

هدف البحث الحالي الى تعرف "أثر استراتيجية التحضير المسبق في تحصيل قواعد اللغة الكردية عند طالبات الصف الخامس والميل نحو المادة"

اعتمدت الباحثة المنهج التجريبي ذا الضبط الجزئي للمجموعتين التجريبية والضابطة ذات الاختبار البعدي، وبعد اختيارها لمجتمع البحث المتمثل بالمدارس الثانوية والإعدادية النهارية للبنات في محافظة بغداد التابعة لمديرية الكرخ الثالثة وبصورة قصدية تم اختيار ثانوية. (أم المؤمنين) للبنات لتكون ميداناً لتطبيق التجربة إذ تألفت عينة البحث من. (٨٠) طالبة من طالبات الصف الخامس الإعدادي للعام الدراسي. (٢٠٢٤ - ٢٠٢٥) وزعن بطريقة عشوائية على المجموعتين بواقع. (٤٠) طالبة في المجموعة التجريبية و(٤٠) طالبة في مجموعة الضابطة، صاغت الباحثة. (٨٢) هدفاً سلوكياً على وفق المستويات الثلاثة من تصنيف بلوم. (التذكر، الفهم، التطبيق)، وأعدت خططاً تدريسية لموضوعات قواعد اللغة الكردية التي تم تدريسها في أثناء فترة التجربة، كما قامت الباحثة ببناء الاختبار التحصيلي تكون من (٣٠) فقرة من نوع اختيار من متعدد، وتم تطبيقه على مجموعتي البحث في نهاية التجربة، وتم تحليل البيانات إحصائياً من خلال البرنامج الإحصائي (SPSS)، وبعد تحليل البيانات إحصائياً أسفر البحث عن النتائج الآتية: تفوق طالبات المجموعة التجريبية اللاتي درسن قواعد اللغة الكردية وفقاً لـ (استراتيجية التحضير المسبق) على طالبات المجموعة الضابطة اللاتي درسن المادة نفسها بالطريقة الاعتيادية في اختبار تحصيل قواعد اللغة الكردية، وفي ضوء النتائج التي توصلت إليها البحث الحالي اقترحت الباحثة إجراء دراسة مماثلة للدراسة الحالية في فروع اللغة الكردية الأخرى كالمحادثة، والأدب.

الكلمات المفتاحية: استراتيجية التحضير المسبق، التحصيل، قواعد اللغة الكردية، الخامس الإعدادي.

The Effect of the Advance Preparation Strategy on the Achievement of Kurdish Grammar among Fifth–Grade Preparatory Female Students

Abeer Sahib Maatouq Al–Adrisi

Asst. Prof. Sabah Jaleel Khalil

University of Baghdad / College of Education, Ibn Rushd for Human Sciences

Abstract:

The current research aims to identify "The Effect of the Advance Preparation Strategy on the Achievement of Kurdish Grammar among Fifth–Grade Preparatory Female Students and their inclination toward the subject."

The researcher adopted the experimental method with partial control for the experimental and control groups, with post–tests for both achievement and attitude. The research population included secondary and preparatory schools for girls in Baghdad, affiliated with the Directorate of Education, Karkh Third. The sample was intentionally chosen from Al–Mu'minat Secondary School for Girls to apply the experiment. The sample consisted of (80) fifth–grade preparatory students for the academic year (2024–2025). They were randomly distributed into two groups, with (40) students in the experimental group and (40) students in the control group.

The researcher prepared (82) behavioral objectives according to Bloom's taxonomy (knowledge, comprehension, and application levels). She also prepared teaching plans for Kurdish grammar topics, distributed over the duration of the experiment. An achievement test of (30) items, including multiple–choice and short–answer questions, was constructed. At the end of the experiment, data were statistically analyzed using the (SPSS) program.

The results showed that students of the experimental group, who were taught according to the Advance Preparation Strategy,

outperformed the control group students, who were taught in the traditional way, in the achievement test of Kurdish grammar. Based on these findings, the researcher recommends conducting similar studies in other branches of the Kurdish language such as conversation and literature.

Keywords: Advance Preparation Strategy, Achievement, Kurdish Grammar, Fifth-Grade Preparatory.

کاریگه‌ری ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پێش‌شوخته له‌سه‌ر ده‌ستكه‌وتی بابته‌تی ڕێزمانی

كوردیی له‌ لای خۆئێندكارانی پۆلی پێنجهمی ئاماده‌یی

عه‌بیر ساحیب مه‌عتوق ئیدریسی

پ.ی.د. سه‌باح جه‌لیل خه‌لیل

كۆلێژی په‌روه‌رده‌ی ئێبن ڕوشد بۆ زانسته‌ مرقفایه‌تییه‌كان

پوخته‌ی توێژینه‌وه‌که:

ئامانجی ئهم توێژینه‌وه‌یه بریتیه له زانینی "کاریگه‌ری ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پێش‌شوخته له ده‌ستكه‌وتی ڕێزمانی كوردی لای خۆئێندكارانی پۆلی پێنجهمی ئاماده‌یی"

توێژهر میت‌ۆدی ئه‌زموونی به‌کاره‌ێناوه که کۆنتڕۆلی نیمچه‌یی بۆ دوو کۆمه‌له‌ی ئه‌زموونی و کۆنتڕۆل‌کراو له‌گه‌ڵ تاقیکردنه‌وه‌ی پاشه‌کی له‌خۆده‌گرێت، و دوا‌ی دیاریکردنی کۆمه‌له‌گای توێژینه‌وه‌که که بریتیه له قوتابخانه ئاماده‌یی و دواناوه‌ندییه‌کانی کچان له به‌رئۆه‌به‌رایه‌تی که‌رخ‌ی س‌ئیم له پارێزگای به‌غداد، به‌ش‌ئۆه‌یه‌کی ئامانجدارانه قوتابخانه‌ی ئاماده‌یی (أم المؤمنین) بۆ کچان هه‌ڵبژێردرا بۆ ئه‌وه‌ی بب‌ئت به‌گۆره‌پان‌ئێك بۆ ج‌ئ‌به‌ج‌ئ‌کردنی ئه‌زمونه‌که، هه‌روه‌ها نمونه‌ی توێژینه‌وه‌که پ‌ئ‌ک‌هاتوو له (٨٠) خۆئێندکار له خۆئێندکارانی پۆلی پێنجهمی ئاماده‌یی بۆ سا‌لی خۆئێندنی (٢٠٢٤-٢٠٢٥)، که به‌ش‌ئۆه‌یه‌کی هه‌ره‌مه‌کی دابه‌شکران بۆ دوو کۆمه‌له‌، (٤٠) خۆئێندکار بۆ کۆمه‌له‌ی ئه‌زموونی و (٤٠) خۆئێندکار بۆ کۆمه‌له‌ی کۆنتڕۆل‌کراو، توێژهر (٨٢) ئامانجی ره‌فتاری دارشته‌ به‌ پ‌ئ‌ی س‌ئ ئاسته‌که‌ی پۆل‌ئ‌کردنی بلوم (بیرهاتنه‌وه، ت‌ئ‌گه‌یشتن، ج‌ئ‌به‌ج‌ئ‌کردن)، هه‌روه‌ها توێژهر دوو ئامرازی توێژینه‌وه‌ی درووستکردوو ئامرازی یه‌که‌م: تاقیکردنه‌وه‌ی ده‌ستكه‌وت که پ‌ئ‌ک‌هاتوو له (٣٠) ب‌رگه‌ ج‌ۆری هه‌ڵبژاردنی فره، داتا‌کان به‌ش‌ئۆه‌ی ئاماری شیکاریان کراوه به‌ به‌کاره‌ێنانی پرۆگرامی ئاماری (SPS) دوا‌ی شیکاری ئاماری داتا‌کان، توێژینه‌وه‌که ئهم ئه‌نجامانه‌ی به‌ده‌ست ه‌ئ‌نا: خۆئێندکاره‌کانی

کۆمەڵەی ئەزموونی کە ڕێزمانی کوردییان بە پێی ستراژییەتی ئامادەکاری پێشوەختە خوێندوو، لە تاقیکردنەوەی دەستکەوتی ڕێزمانی کوردی باشتەر لە خوێندکارەکانی کۆمەڵەی کۆنتڕۆڵکراو کە بە ڕێگای ئاسایی خوێندوویانە، هەر وەها توێژەر چەند پێشنیازیکی کردوو، لەوانە: ئەنجامدانی توێژینەوهیهکی هاوشێوە لە بوارەکانی تری زمانی کوردی، وەک گفتوگۆ، ئەدەب ..

کلیله وشەکان: ستراژییەتی ئامادەکاری پێشوەختە، دەستکەوت، ڕێزمانی کوردی،

پۆلی پێنجەمی

بەشی یەکەم

ناساندنی توێژینەوهیه

کێشەیی توێژینەوهیه:

کێشە زمانی کوردی وەک هەر زمانێکی تر، کێشەیی لێکدانیهتی، بەتایبەتی ڕێزمانی زمانی کوردی، چونکە کێشەیه که له خودی زمانی کوردیدا نییه، بەڵکو له ڕێزمانهوهیه که له ڕووی ناوهڕۆک و ڕێگاکانی وانهوتنهوه کێشەیی هیه. ئەمەش وای کردوو خوێندکاران لە بنچینهکانی زمانی کوردیدا هەڵە بکەن و ئاشنا نەبن لە یاسا و ڕێساکانی ڕێزمان، و ئەمەش وای کردوو کە قسەکردن یان نووسینیان وەک ئەو وایەت کە هەرگیز گۆییان لە ڕێزمانی ئەم زمانە نەبووبێت .

لەمەوه، ئەم توێژینەوهیه هەولیدا ھۆکارەکانی لاوازی ئاستی فێربوون لە وانهی ڕێزمانی زمانی کوردی، شیکردنەوه و چارەسەر و ستراژییەکانی فێربوون پێشنیاز بکات کە دەبنە ھۆی باشتربوونی ئاستی خوێندکاران لەم وانهیدا، بەمەش توانایی زمانهوانییان بەهێز دەکات و ڕێگەیان پێدەدات بە کاریگەری لە ژبانی ئەکادیمی و پۆزاندەدا بەکاربێھێنن .

بە ھەولی توێژەر بۆ دیاریکردنی ئەم کێشەیه و ھۆکارەکانی، راپرسییهکی ئامادەکرد، پاشکۆی ژمارە (٣) بۆ ھەندێک مامۆستایانی وانهی زمانی کوردی لە قوتابخانەکانی ئامادەیی سەر بە بەڕێوبەرێهتیهتیهکانی پەرۆردەیی پارێزگای بەغداد، پاشکۆی ژمارە (٤) ئەمانەیی خواروو ئەنجامەکانی راپرسییهکە ڕوون دەکاتەوه:

١- ڕێژەی (٩٠%)ی وەلامەکان ئەوێ دەرخست کە لاوازی لە دەستکەوتی خوێندکاران هیه له وانهی ڕێزمانی زمانی کوردی .

٢- ڕێژەی (١٠٠%)ی مامۆستایانی وانهی ڕێزمانی زمانی کوردی ڕێگای ستراژییەکانی ئامادەکاری پێشوەختە یان بەکارنەهێناوه له وانهوتنهوهی ڕێزمانی زمانی کوردی .

٣- رښځه (٨٠%) ى وهلمهكان نهوې دهرخست كه ستراتيژييهكانى وانهوتنهوې بهكارهاتوو گرنكى به نارزووى خوښكاران بو وانهكه نادات .

پشېستن به نهجامهكانى راپرسېهكه كه نهوې دهرخست زورځك له ماموستايان پشېراست دهكهنهوه كه خوښكارانى پولى پښجهمى ئامادهيى ئاستيان له دهستكهوتى وانهى رښزمانى زمانى كوردى نزمه، و رښگانى وانهوتنهوې بهكارهاتوو به شىوهيهكى پښويست هانى خوښكاران نادات بو نهوې زياتر نارزووى وانهكه بكهن، بويه توڅر برياريدا توڅينهوه له ستراتيژييهتى (ئامادهكارى پښشوهخته) بكات كه دهتوانت يارمهتى بهرزكړنهوې ئاستى دهستكهوتى خوښكاران له رښزمانى زمانى كوردى و نارزوويان بو وانهكه بدات .

بهم شىوهيه كښه شى توڅينهوهكه بريتيه له وهلمدانهوې هم پرسپاره: (ئايا بهكارهښاننى ئاستراتيژييهتى ئامادهكارى پښشوهخته دهتوانت يارمهتى بهرزكړنهوې ئاستى دهستكهوتى خوښكارانى پولى پښجهم له وانهى رښزمانى زمانى كوردى و هزو وئارزوويان بو وانهكه بدات؟) دوهم: گرنكى توڅينهوهكه:

پهرومرده ديارديهكى كومهل ايهتتبه، چونكه له بوشاييدا روونادات و بوونى نيهه تنها به بوونى كومهلگا نهبتت، نهوه ئامرازى كومهلگايه بو پاراستنى بنچينهكانى خوى، و ئاشكراكردنى توانا و سهرچاوهكانى تاكهكان و بهكارهښانيان، و گرنكى به تاكهكه نادات بهجيا له كومهلگا، بهلكو گرنكى به تاك و كومهلگا ددات به يهكجار و له ههمان كاتدا، له رښگه پيوهنديى تاكهكه لهگهل كومهلگا و كارلځكى لهگهلدا. بويه پهرومرده ديارديهكى كومهل ايهتتبه، چونكه له بوشاييدا روونادات و بوونى نيهه تنها به بوونى كومهلگا نهبتت (خير الدين ، ٢٠٢١، ل.٧)

توڅر پښى وايه كه پهرومرده روځكى گرنكى له خزمهتكردى تاك و كومهلگا ههيه، وئهو پرؤسهيهكى درځخايهن و تهواوهتتبه كه يارمهتى تاك ددات بو نهوې لهگهل ژيان و كومهلگا بهيهكهوه بجولتت، ههروهها گرنكيهكهى لهوهدايه كه خوښكار دهكات به درووستكهري زانيارى و سهرچاوهى سهركى نهو زانياريه، نهك تنها وهرگرځكى ئاسايى .

زمان وهك ئامرازىكى سهركى پښناس دهكرتت كه مروف له سهردهمى كونهوه بهكارى هښناوه بو تښگميشتن له نهوانى تر، له رښگه زمانهوه، مروف توانيوه ئايدى و بيرؤكهكانى بگوازتتهوه و نههمش بووهته هوى درووستبوونى ژيان و كومهلگا. بويه مروف له ههموو بوارهكاندا پښويستى به زمان ههيه، و هم پښويستتبه تنها كاتك رادهوستتت كه ژيان راوهستتت. زمان لهگهل گهشهسندننى ژينگهى مروف پهرو

دهس ئىن ئىت، ئەم گەشەسەندەش لە ڕىگەى گەتوگۆ، ڕادىۆ، تەلەفېزىۆن، كىتەب، ڕۆژنامە و ئامرازەكانى پەيوەندىيەى هاوچەرەخەو ڕوو دەدات، ئەم ئامرازە بوونەتە پەيوەندىدەر ئىكەن ئىوان گەلان و ھۆكار ئىكە بۆ پەرسەندى زمان (زاير و داخەل، ٢٠١٥، ل. ٢٠).

توێژەر باوەرى واىە كە زمان يەك ئىكە لە ديارترين رەفتارە كۆمەڵايەتى و دەروونىيەكان لە ژيانى زىندەوەر، و يەك ئىكە لەو بەخشە گەورەى كە خودا پىشكەشى مەرقى كەردو، بەبى زمان شارستانیەتى مەرق و بنیاتتانی شارستانیەت بوونی نەدەبوو، زمان گەنگەترين ئامرازە بۆ دەربەرىنى بىرۆكە و ھەست و ئارەزووەكانى مەرق، ھەندىك ڕىگەى تر ھەن بۆ پەيوەندى ھەك (ھىماكان، دەرگەكان، جۆلەكان) بەلام زمانى وتار ڕىگەيتى پىشكەوتوتوتى دەربەرىنە.

قسەكەردن دەربەرى زمان بە گشتى، ڕىگا بۆ قسەكەردن دەربەرى زمانى كوردى دەكاتەو، زمانى كوردى گەنگەى زۆرى ھەيە، يەك ئىكە لە زمانە زۆر باوەكانى عىراق دواى زمانى عەرەبى، ئەم زمانە ھەكوو ئامراز ئىكە بۆ پىوەندى كەردن و گۆرینەو بىرۆكە و تەگەشتن لە ھەستەكانى دىكەيان بەكار دىت، زمانى كوردى يەك ئىكە لە زمانە دانپىنراوەكانى جىھان چەندىن توێژینەو بىرۆكە، زۆرەى زانكۆكانى جىھان دانپىنراو و بەزمان ئىكى زانستى دانراو، ھەروەھا پلان و پڕۆگرامى تايبەتى بۆ دانراو (الىوسف، ٢٠٠٤، ل. ٥٧).

ڕىزمانى زمان يەك ئىكە لە كۆلەكەكانى خوێندن لە ھەر زمان ئىكە و گومان لەوەدا نىيە كە بنەما و پىوەرى سەرەكىيە كە رستەكە پىشتى پى دەبەستىت لە جياكەردنەو ئى مانايانەى ھەلپەگەرت و بەبى ئى ماناي مەبەست تەكەل دەبىت و قسەكەر ناتوانىت دەربەرىت ئىو لە ناخدايە و خوێندن و توێژینەو زمانەوانى ھەمووى تەنيا ڕىگەيتە بۆ تەگەشتن لە ڕىزمان نەك ئامانج، و لوتكەى ئەم توێژینەوانە دەنوێنىت و يەك ئىكە لە كۆلەكەكانى زانست و كۆلەكە بنچىنەيەكانى و ھەرگىز زانستمان نەدۆزىوئەو سەرەخۆبىت لىيان و ھىچ زمان ئىكە نىيە بەبى ئىو بىتوانىت بوونى ھەبىت و دەبىت خوێندنى ياسا ڕىزمانى ھەك چۆن بناغەى لاسايىكەردنەو دادەن ئىت، مەكەچى كۆنتەروۆل و ياساكان، ھىچ نەرىت ئىكى دروست بەبى كۆنتەروۆل بوونى نىيە (العيسوي واخرون ، ٢٠٠٥، ل. ٢٧٥).

ڕىگاكان و ستراتيژىيەتى وانەوتەو يەك ئىكە لە گەنگەترين پىكەتەكانى پىرۆگرامى هاوچەرەخ و ستراتيژىيەتەكان چوارچۆيەيەكە بۆ ڕىگا جياوازەكانى فەركەردن كە مامۆستا

قوناغى ئامادىي قوناغىكى گىرنگە بۆ ئىيىنى زانىتى و پىراكتىكى داھاتوو و ھەستىكرىن بى ھەپىرسىيىرىتى ھەرامبەر بى كەسانى تر و بىشدارى چالاكانە لى كۆمەلگادا، ولەم قوناغەدا پىگەشىتنى جەستەيى و ھەروونى و كۆمەلئەيتى و سۆزدارى خۆئىندىكاران تەواو ھەبىتى و ئەوانىش ھەشكى گىرنگى پەروەردەن، بۆيە ھەروەپىشچوونى خۆئىندى ئەكادىمى تا رادەيەكى زۆر ھەندە بى ئاستى زانىتى، پەروەردەيى و گەشەي مىشكى، سۆزدارى و ھەروونى خۆئىندىكارانى پىئىجەمى ئامادەيى (ئىبراھىم، ۲۰۲۴، ل. ۴).

توئىئەھەي و خۆئىندىن لەسەر ئەم گۆراوانە لىئىو خۆئىندىكارانى پۆلى پىئىجەمى ئامادەيى گىرنگىيەكى تايىبەت و جىياكەروە ھەردەگىرىت ھەيى كە قوناغى بىياتانى سايكۆلۆژى و مەعرىفى خۆئىندىكارانە لى ھەموو پەروەكەو، چۈنكە ھەرنەنجامى يان ئەركى كاريگەرى و گۆراوھەكانى پەروەردەيى، ئابورى، كۆمەلئەيتى و پۆشنىرىيە كە خۆئىندىكار لىم قوناغەدا ھەزىت، چۈنكە ئەمانە گۆراوئىكن كە يارمەتيدەن بۆ پىكەئىئانى جىھانى خۆئىندىكار، تاك و شىوازى ئىيىنى، ھەلەمەدانەھەي ھەر گۆران ئىك يان گۆرانكارىيەك لى ھۆشيارىيەكانى ئىنگە كە كاريگەرى لەسەرى ھەيە، يان لى تۆرەكانى خۆى بىئىئەھە و ھەرفەتەكانى ئىيان ھەيى پۆ بىات كە ھەرو سەركەوتىن و داھىئانى ھەبەت و ئەم قوناغەش قوناغى ئاواتى تاكە ھەرو داھاتوو كە تىئىدا تاك ھەتوان ئىئ ئامانجەكانى خۆى دىارى بىكات و تىبىكۆش ئىئ بۆ ھەدەيەئىئانىيان و گەنجان كۆلەكەي سەركى ھەموو كۆمەلگايەك و كۆلەكەي پەھىيانن (ھەسن، ۲۰۱۸، ل. ۳۴۲).

سىئىيەم: ئامانجەكانى توئىئەھەكە:

ئامانجى ئەم توئىئەھەيە زانىنى كاريگەرى ستراتىژىيەتى (ئامادەكارى پىشەھەت) ھە ھەستەكەوتى خۆئىندىكارانى پۆلى پىئىجەمى ئامادەيى بۆ رىئىمانى.

چوارەم: گىرمانەي توئىئەھەكە:

بەھەبەستى سەلماندىن دوو ئامانجى توئىئەھەكە، ئەم گىرمانە سەفريانەي خوارەو داھى: - جىياوازى ئامازەپىكراوى ئامارى نىيە لى ئاستى (۰.۰۵) لى نىوان تىكراى نەركەكانى خۆئىندىكارانى كۆمەلەي ئەزموونى كە رىئىمانى كوردى ھەخوئىن ھەپىئى ستراتىژىيەتى (ئامادەكارى پىشەھەت) و تىكراى نەركەكانى خۆئىندىكارانى كۆمۆلەي كۆنترۆل كراو كە ھەمان بابەت ھەخوئىن ھەپىئى رىگاي ئاسايى ھەدەستەئىئانى رىئىمانى كوردى.

پىئىجەم: سەھەرى توئىئەھەكە:

سەھەركەكانى توئىئەھەكەي ئىستا سەھەردارىكرا بۆ:

۱ - سەھەرى مەھەي: خۆئىندىكارانى پۆلى پىئىجەمى ئامادەيى.

٢- سنووری شوئنی: سهرجهم قوتابخانه حكومييهكانی ناوهندی و ئامادهیی سهر به بهرئوهبهرایهتی گشتی پهروهدهی پارئزگای بهغداد / كهړخی سییهم

٣- سنووری بابتهی: بابتهكانی رټزمانی كوردی (جئناوی سهربهخۆ، جئناوی لكاو، ناو له پرووی ژمارهوه، ناو له پرووی ناسراوی، ئامرازهكانی پرسیار، كاری رابردوو، كاری رانهبردوو، كاری داخوازی، ئاوهلكار) له كتبی خوئندنهوه و ئهدهبی كوردی بۆ پۆلی پئنجهمی ئامادهیی.

٤- سنووری كاتی: یهكهم وهرزی سالی خوئندنی (٢٠٢٤-٢٠٢٥).

شهشهم: دیاریكردنی زارواهكان:

١- کاریگهیری: پئناسه كراوه له لایهن :

- (السقاف ، ٢٠٠٧) بریتیه له " ههر تایبهتمهندییهك یان کاریگهیرییهك لهو شتهدا ببینرئ كه کاریگهیری لهسهری ههیه، واته گۆراوئکی سهربهخۆ و گۆراوئکی پشتبهست" (السقاف ، ٢٠٠٧، ل.١٩).

پئناسه ی رټكاری بۆ کاریگهیری:

ئهو گۆرانكاریه بهمهههست و خوازوانهیه كه له بهدهستهئنانی بابتهی رټزمانی زمانی كوردیدا بهدی بهئنرئ و مهیل بهروو بابتهكه لای خوئندكارانی گروپی ئهزمونی، دواي ئهوهی بهركهوتنیان به کاریگهیری گۆراوه سهربهخۆكه ستراتیژییهتی (ئامادهكاری پئشوخته).

٢- ستراتیژییهت: پئناسه كراوه له لایهن:

- (عطیه ، ٢٠٠٩) بریتیه له: "پلانئك بهرئكخراوئکی دیاریكراو به ئامانجی بهدهستهئنانی ئامانجه پهروهدهیهكان و رټگا و شټواز وئهو تهكنیکهكانی كهمامؤستا دهگرتهبهر بۆ بهدهستهئنانی ئامانجی دیاریكراو لهبهر رۆشنایی تواناكانی بهردهست" (عطیه ، ٢٠٠٩، ل.٣٨).

پئناسه ی رټكاری بۆ ستراتیژییهت: كۆمهلهك رټشوئن و ههنگاوی دیاریكراوه كه توئژهر پئشوخته ئامادهی كردهوه لهجئبهجئكردنی وانهوتنهوهی بابتهی رټزمانی كوردی بۆ خوئندكارانی ئامادهیی پۆلی پئنجهم بهمهههستی ئهجام و گهیشتن بهئامانجه خوازواهكان.

٣- ستراتیژییهتی ئامادهكاری پئشوخته: پئناسه كراوه له لایهن:

- (ابراهیم، ٢٠١٠) بریتیه له "كۆمهلهك پرسیری پئكهوه بهستراو كه پئش فئركردنی بابتهكه دهرئت به خوئندكارانی نمونهی توئژینهوهكه كه ژمارهیان (٥- ١٠) پرسیاره كه وشهگهلی ئهكادیمیه كهدهیخوئنن" (ابراهیم، ٢٠١٠، ل.٦٩٦).

پئناسه‌ی رێکاری بۆ ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پێشوه‌خته: کۆمه‌ڵێک پرسیاری گشتگیر و پێکوهه به‌ستراوه که له‌لایهن توێژهرهوه سه‌بارته به وانه نوێیه‌که ئاماده ده‌کری و پێش و تنه‌وه‌ی بابته‌که به نووسین وهک ئهرکی ماله‌وه ده‌دری و به خوێندکاران ، خوێندکاران به پشت به‌ستن به کتێبه‌که یان ههر سه‌رچاوه‌یه‌کی تروهل‌امی ده‌ده‌نه‌وه ، بۆ ناسینی زانیاری یان ئهمموون یان شاره‌زاییان ده‌رباره‌ی وانه‌ی داهاتوو .

٤ - ده‌ستکه‌وت: پئناسه‌ کراوه له‌ لایهن:

(Abbood- 2023) بریتیه له "ئه‌نجامی ئهو شتانه‌یه که خوێندکاران له پرۆسه‌ی فێرکردن راسته‌وخۆه فێری ده‌بن و به نهری خوێندکاران له تاقیکردنه‌وه‌ی ده‌ستکه‌وتدا ده‌پێورێت (Abbood, 2023, P. 25).

پئناسه‌ی رێکاری بۆ ده‌ستکه‌وت: بریتیه له کۆی نهرکانی خوێندکارانی پۆلی پێنجهمی ئاماده‌یی دوا‌ی وه‌لامدانه‌وه‌ی ب‌رگه‌کانی تاقیکردنه‌وه‌ی ده‌ستکه‌وت بۆ بابته‌تی رێزمانی کوردی که توێژهر بۆ مه‌به‌ستی ئهم توێژینه‌وه‌یه ئاماده‌ی کردوه له کۆتایی تاقیکردنه‌وه‌که‌دا.

٦ - رێزمانی زمانی کوردی:

توێژهر پئناسه‌ی بابته‌تی رێزمانی کوردی ده‌کات به به‌شێک له کتێبی خوێندن و ئه‌ ده‌بی کوردی که په‌سه‌ندکراوه له‌لایهن وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی عێراقه‌وه و بابته‌کانی له‌ بواره‌کانی رێزمان و گفتوگۆ و ئه‌ده‌ب و خوێندنه‌وه‌پۆلێن ده‌کری و به خوێندکارانی پۆلی پێنجهمی ئاماده‌یی له قو‌ناغی ئاماده‌ی به هه‌ردوو لقی ئه‌ده‌بی و زانستی ده‌گوترێته وه.

٧ - پێنجهمی ئاماده‌یی:

پۆلی دووه‌می قو‌ناغی ئاماده‌یییه له په‌یه‌زی خوێندنی ئاماده‌یی که قو‌ناغی ناوه‌ندی به‌دوا‌ی خۆیدا ده‌یه‌نێت و ماوه‌ی خوێندنی سێ س‌اله‌ و دوو لقی له‌خۆ ده‌گریت ئه‌وانیش زانستی و ئه‌ده‌بین و ته‌مه‌نی خوێندکاران له‌نێوان (١٧-١٩) س‌الدايه (وزارة التربية ، ٢٠٠٨).

به‌شی دووه‌م

چاره‌ی جیوه‌ی تی‌قی و توێژینه‌وه‌کانی پێشوو

ته‌وه‌ری یه‌که‌م چوارچێوه‌ی تی‌قی

ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پێشوه‌خته:

ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پێشوه‌خته یه‌کێکه له ستراتیژییه‌ته‌کانی فێرکردن که کاریگه‌ری هه‌یه له فێرکردنی هه‌موو وانه‌کاندا، هونه‌ری دا‌رشتنی پرسیار و کرداری

پرسیارکردن له خوئندکاراندا کاراییهکی سهرهکییه که دهبیئت ماموستا لئی باش بیئت، بویه دهبینین هه ماموستایهک ریازیکی تایبتهی خوی ههیه له دارشتنی پرسیاردا. (سلطان، ٢٠٠٩، ل. ٢٩٤)

گرنگی ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته وهک پلانکی پئشوختهی فئکردن یارمهتی ماموستا دهکات له هوشیارکردنهوی سهرنجی خوئندکاران و نیشاندانی زانیاری گرنگی و پئکهاته سهرهکییهکانی بابهتهکه و پروونکردنهوی بیروکه گرنگهکان بۆ خوئندکاران کورتکردنهوی بابهتهکه و راکئشانی سهرنجی خوئندکار بۆ زانیاری پهیوهندیار به پرسیارهکان ئهم ستراتیژییهته کۆمهلک پرسیاره که ماموستا پئشکشی خوئندکاران دهکات و پهیوهندی به ناوهڕۆکی بابهتهکهوه ههیه. (الدیلمی و الوائی، ٢٠٠٣، ل. ٩٨)

• گرنگی ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته:

- گرنگی ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته لهم خالانهدا پروون دهبیئتهوه
١. ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته رۆلکی گرنگی ههیه له پروونکردنهوی بیروکه گرنگهکان له بابهتهکهوه بۆ خوئندکار
٢. یارمهتی خوئندکاران دهکات راستیهکان و چهکهکان له مئشکیاندا بچسپئن.
٣. ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته یارمهتی خوئندکار دهکات له کورتکردنهوی مادهی پهروهردهی. (التل، ١٩٨٩، ل. ٤٧)
٤. ئارهزوی خوئندکاران زیاد دهکات بۆ خوئندن و گهههه بۆ چارهسهری کئشه ئالوزهکان.

• ههنگاوهکانی ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته

توئژر پئی وایه ههنگاوی یهک له دواي یهک له ریکارهکان ههه که دهبیئت له وانهوتنهوه به بهکارهئانی ستراتیژییهتی (ئامادهکاری پئشوخته) پهیرو بکریئن، که بریتین له:

١. ماموستا وهلامه نووسراوهکانی خوئندکاران کۆدهکاتهوه (که پئشتر له وانهی پئشودا پرسیری ئامادهکاری پئشوختیان پئدراوو)، پئداچوونهوی بۆ دهکات و دواتر دهیانگهههه بۆ خوئندکاران له کاتکی دیکههه.
٢. ماموستا وانهکه بهوشویه پئشکشی دهکات که به گونجاوی دهزانئیت بۆ وانهوتنهوه، ههروهها ههولدهکات پالنهیری خوئندکاران بوروژئیت بۆ وانه نوئییهکه به ئاماژدان به پهیوهندی و لئکچوونهکانی نئوان ئهوهی له وانهی پئشوو فئیری بووه وئهوهی له وانهی ئئستا فئیری دهبیئت.

2168

۴- ناسينهوهی ئەزموونی پئشووی خوئندکاران.

۶- ناسينهوهی ئارەزووەکان و ئاراستهکانی خوئندکاران (ابراهيم، ۲۰۱۰، ل. ۶۹۳-۶۹۴).

• **پۆلی خوئندکار له ستراتیژییهتی ئامادهکاری پئشوخته**

۱- خوئندنهوهی بابەت به شئوهیهکی درووست و ورد و تئگه‌یشتن له بیرۆکه‌کانی.

۲- پراکتیزه‌کردنی بیرکردنهوهی سه‌ربه‌خۆ سه‌بارەت به پرس و بیرۆکه‌کانی بابەته‌که.

۳- پۆل‌ئێککردنی ئەو بیرۆکه‌نەهێ له بابەته‌که‌دا هەن بۆ بابەتی بنه‌رەتی و لاوه‌کی.

۴- پراکتیزه‌کردنی گفتوگۆ و دیالۆگی هاوبه‌ش بۆ دڵنیا‌بوون له درووستی زانیاریه‌کانی.

ده‌ستکه‌وتی خوئندن:

• **گرنگی ده‌ستکه‌وتی خوئندن:**

۱. دیاریکردنی جیاوازی تاکه‌که‌سی له نێوان خوئندکاره سه‌رکه‌وتوووه ئاساییه‌کان و خوئندکاره خاوه‌کان.

۲. چالا‌ک‌کردنی هانده‌ری خوئندن، و گواسته‌وه‌ی خوئندکاران له پۆل‌ئێک بۆ پۆل‌ئێکی تر.

۳. پێدانی فیدباک بۆ خوئندکار له‌سه‌ر ئەدای کاره‌که‌ی به‌مه‌به‌ستی باشت‌کردنی، و‌روون‌کردنه‌وه‌ی خا‌له‌ به‌هێز و لاوازه‌کانیان، هه‌روه‌ها دۆزینه‌وه‌ی توانا و ئارەزووه‌کانیان.
(مايخان، ۲۰۲۰، ل. ۶۳)

ئامانجی ده‌ستکه‌وتی خوئندن:

۱. هه‌له‌سه‌نگاندنی خوئندکاران، پاشان رێنمونی کردنیان بۆ پۆله‌ جیاوازه‌کان.

۲. دیاریکردنی پ‌سپ‌پ‌ری گونجاو بۆ ئاستی خوئندکار تا بگوازرێته‌وه بۆی له ق‌و‌نا‌غی داها‌ت‌وو.

۳. ناسينه‌وه‌ی توانای خوئندکار و به‌هره‌ی تاکه‌که‌سی. (فرحان، ۲۰۱۸، ل. ۲۱۰)

۴. دیاریکردنی ئەو ئەنجامانه‌ی که‌توانا به‌خوئندکار ده‌دات ی‌چ‌ئ‌ت بۆ ق‌و‌نا‌غ‌ئ‌کی به‌رزتر.

تهوهري دووهم: توئژينهوهگانی پئشوو

خشتهی (۱)

خستنهرووی توئژينهوهگانی پئشوو

ناوی توئژر و سال شونی توئژينهوه	نامانجی توئژينهوه	دیزاینی توئژينهوه	بایت و قیقاشی خوئندن	گفراوی سهریه خت پشتمهت	گفراوی توفیژينهوه	قاماره ی نموونه و رهگز	نامرازه نامارییهکان	نهجام
۱- توئژينهوهی (الجوری، ۲۰۰۲) عئزراقی	ناماندهی کاربگهري بهکارهئنانی ستراتیژییهتی نامادهکاری پئشوخت لاسهر دهستگهوتی خوئندکارانی پاقلی چوارهمی نامادهی له مادهی لادب و نووسراوهکان بابل	لهزموونی	لادب و نووسراوهکان (چوارهمی نامادهی)	ستراتیژییهتی ناماده کاری پئشوخت	دهستگهوت	(۶۶) مئ	تاقیکردنهوه ی تی باق ههر دوو کقمهلهی سهریه خت، و تاقیکردنهوه ی چورگقشهی کای	سهرکموئتی خوئندکارانی کقمهلهی لهزموونی که وانهمیان خوئند ی باپئی ستراتیژییهتی نامادهکردنی پئشوخت یاسهر کقمهلهی کفئترقئکرا و بهرئنگای نامایی وانهمیان دهخوئند .

۱- توئژينهوهی (محمود، ۲۰۰۸) عئزراقی	ناماندهی کاربگهري بهکارهئنانی ستراتیژییهتی نامادهکاری پئشوخت لاسهر دهستگهوتی قوتایپانی پاقلی یهکمی ناوهندی ته بایمتی مئژووی کقئنی نیشتمانی عههريی	لهزموونی	مئژووی (یهکمی ناوهندی)	ستراتیژییهتی ناماده کاری پئشوخت ته	دهستگهوت	تاقیکردنهوهی دهستگهوت	(۶۰) نئز	تاقیکردنهوه ی تی باق ههر دوو کقمهلهی سهریه خت، و تاقیکردنهوه ی چورگقشهی کای	سهرکموئتی خوئندکارانی کقمهلهی لهزموونی که وانهمیان خوئند ی باپئی ستراتیژییهتی نامادهکردنی پئشوخت یاسهر کقمهلهی کفئترقئکرا و بهرئنگای نامایی وانهمیان دهخوئند .
-------------------------------------	---	----------	------------------------	------------------------------------	----------	-----------------------	----------	---	--

س ئیەم: لایەنی سوود وەرگرتن لە توێژینهوهکانی پێشوو:

پاش ئەوەی توێژەر سەیری توێژینهوهکانی پێشوو کرد و لایەنهکانی ھاوڕایی و جیاوازی بۆ توێژینهوهکانی ئێستای دیاریکرد، بۆی دەرکەوت کە هەندێک لایەن ھەیە کە دەتوانرێت سوودی لێ وەرگیرێت وەک لەم خاڵانەیی خوارەوه:

١- ڕێکخستنی کێشەیی توێژینهوه و لایەنه پەيوەندیدارەکانی.

٢- سوود وەرگرتن لە لایەنه تیۆرییەکانی ئەم توێژینهوهیە، و ڕێکخستنی توێژەرەوهکان بۆ چوارچێوە تیۆرییەکانی توێژینهوهکانیان لە دروستکردنی چوارچێوەی تیۆری توێژینهوهی ئێستا.

٣- پێداچوونەوه بە سروشتی دیزاینی توێژینهوه و ئەو ڕێکارانەیی کە توێژەران پەڕەیان کردووه و سوود وەرگرتن لە دیزاینە ئەزمونییەکانی توێژینهوهکانی پێشوو.

٤- ھەڵبژاردنی ئامرازە ئامارییە گونجاوکان بۆ ڕێکارەکانی توێژینهوهی ئێستا.

٥- توێژەر سوودی لە پڕۆسەیی بەدەستەئێنانی سەرچاوەکان و پەراوێزەکان وەرگرت کە باس لە بابەتەکانی توێژینهوهی ئێستا دەکەن کە توێژینهوه پێشووکان باسیان کردووه.

بەشی س ئیەم

میتۆد و ڕێکارەکانی توێژینهوهکە

یەكەم: دیزاینی ئەزمونیی

توێژەر دیزاینی ئەزمونیی کۆنتڕۆلی نیمچەیی ھەڵبژاردووه بۆ دوو کۆمەڵە ھاوتا (ئەزمونیی و کۆنتڕۆلکراو)ی تاقیکردنەوهی پاشەکی، چونکە ئەم دیزاینە لەگەڵ ئامانجەکانی توێژینهوهکە گونجاوترینە، ش ئۆی (٤) دیزاینی ئەزمونیی بۆ نمونەیی توێژینهوهکە ڕوون دەکاتەوه.

ژ	کۆمەڵە	گۆڕاوی سەر بەخۆ	گۆڕاوی پێش بەست	تاقیکردنەوهی پاشەکی
١	ئەزمونیی	ستراتیژییەتی (ئامادەکردنی پێش شوخە)	١. دەستکەوتی ڕێزمانی کوردی	تاقیکردنەوهی ڕێزمانی کوردی
٢	کۆنتڕۆلکراو	_____		

ش ئۆی (٤) دیزاینی ئەزمونیی نمونەیی توێژینهوهکە

دووەم: کۆمەڵگای توێژینهوهکە:

کۆمەڵگەیی توێژینهوهی ئێستا پێکدێت لە خوێندکارانی پۆلی پێنجەمی ئامادەیی لە قوتابخانە بەیانینانە حکومییەکان (ئامادەیی و داناوھندی) سەر بە بەڕێو بەڕایەتی گشتی پەرەدرەدی بەغداد - کەرخ س ئیەم، بۆ سالی خوێندنی (٢٠٢٤-٢٠٢٥)ی زاییینی.

س ئىيەم: نموونەى توي ئىنەوھەكە:

توي ئىنەوھەكە ئامانجدار قوتابخانەى ئامادەى (أم المؤمنین بۆ كچان) ھەل بىزارد، كە دەكەوتتە شارى ئازادى و سەربە بەر ئوبەرايەتى پەرورەدى كەرخى س ئىيەمە، تاكوو ئەزمونەكەى ل ئى ج ئىبەج ئى بكات، ئەم ھەل بىزاردنە بەھۆى ئەم ھۆكارانەوھ بوو:

۱. نزيكى ئەم قوتابخانەى لئە شويى نيشتەج ئىبوونى توي ئىنەوھەكە.

۲. بوونى دوو ھۆبە بۆ پۆلى پ ئىنجەمى ئامادەى

توي ئىنەوھەكە سەردانى ئەو قوتابخانەى كە ت ئىدا ئەزمونەكە ج ئىبەج ئى دەكرىت*، بۆ زانىنى وردەكارىيەكان و ر ئىكەوتنى سەرتايى لەگەل كارگ ئىرى قوتابخانەكە، ودرەكەوت كە قوتابخانەكە چوارەوھەى بۆ پۆلى پ ئىنجەمى ئامادەى ھەيە، كەس ئىيانان زانستى و يەك ئىكان و ئىزەيە، وھە ھەل بىزاردنى ھەرمەكەى دوو ھۆبەى پۆلى پ ئىنجەمى ئامادەى ديارىكران، يەك ئىكان بۆ كۆمەلەى ئەزمونى ھۆبەى (۱) و ئەوتىرى بۆ كۆمەلەى كۆنت رۆل كراو ھۆبەى (ج)، ژمارەى خويىندكارانى كۆمەلەى ئەزمونى (۴۵) خويىندكار بوو و ژمارەى خويىندكارانى كۆمەلەى كۆنت رۆل كراو (۴۵) خويىندكار بوو، دواى لا بردنى خويىندكارەكان كە مابوونەوھە كە ژمارەيان (۵) خويىندكار بوو لە ھەردوو كۆمەلەى (ئەزمونى و كۆنت رۆل كراو)، بۆ ئەوھى ئەزمونى پ ئىشوويان كاريگەرى لەسەر ئىنجەمى توي ئىنەوھەكە نەكات، كۆى ژمارەى ئەندامانى نموونەكە بەش ئىوھى كۆتايى (۸۰) خويىندكار بوو، خشتەى (۳) ئەمە رۈون دەكاتەوھ:

خشتەى (۳)

ژمارەى ئەندامانى نموونەى توي ئىنەوھەكە لە ھەردوو كۆمەلەى ئەزمونى و كۆنت رۆل كراو

كۆمەلە	ھۆبە	ژمارەى خويىندكاران پ ئىش دوورخستەوھ	ژمارەى خويىندكاران دوورخراو	ژمارەى خويىندكاران پاش دوورخستەوھ
ئەزمونى	۱	۴۳	۳	۴۰
كۆنت رۆل كراو	ج	۴۲	۲	۴۰
كۆى گشتى		۸۵	۵	۸۰

چوارەم: ر ئىكارەكانى كۆنت رۆل كرىن

۱. سەلامەتى ناوھەكى ديزاينى ئەزمونى

بۆ ئەوھى ھاوتابوون لە ن ئوان خويىندكارانى دوو كۆمەلەى توي ئىنەوھەكە (ئەزمونى و كۆنت رۆل كراو) بەدەست بە ئىنر ئى پ ئىش ج ئىبەج ئى كرىنى تاقىكرىدەوھەكە، توي ئىنەوھەكە ھاوتاي

(*) نوسراوى كار ئاسانى كە دەرچووھە لە بەر ئوبەرايەتى گشتى پەرورەدى بەغداد كەرخى س ئىيەم پاشكۆى (۱)

له ههئىك گۆراودا ئىنجامدا كه رهنگه كاريگرييان لهسهر ئىنجامى توئىڭنهوهكه ههئىت، كه بهم شىئويهىن:

١- ئىزموونى پىئشوو له زمانى كوردى:

٢- ئاستى زيرهكى:

١- ئىزموونى پىئشوو له زمانى كوردى:

و به ههژمارى ناوهندى نمرى ههر كۆمهلههيك به بهكارهئنانى (تاقىكرندنهوى تائى بۆ دوو نمونهى سهربهخۆ (t.test))، ئىنجامهكان دهريان خست كه جياوازيهكى ئاماژاپىكراوى ئامارى نيه له ئاستى بهلگهدارى (٠.٥٠) و نمرى ئازادى (٧٨) له ئىزموونى پىئشوو، بۆ نمونهيهكانى توئىڭنهوهكه، له خوارهو له خستهى (٤) دهردهكهوئىت كه بههاى تائى ههژماركراو كه بريتييه له (٠.٨٤٠١) بچووكتره له بههاى تائى خستهيى كه بريتييه له (٢.٠٠٠)، بهم شىئويه ههردوو كۆمهلهه توئىڭنهوهكه (ئىزموونى و كۆنترۆلكراو) يهكسانن له ئىزموونى پىئشوويان له بابيهتى زمانى كوردى.

خستهى (٤) ئىنجامهكانى تاقىكرندنهوى تائى بۆ زانىنى جياوازي نىوان ههردوو كۆمهلههكه له ئىزموونى پىئشوو

كۆمهلهه	نمونه	ناوهند ژمىرى	لادانى پىئوهى	نمرى ئازادى	بههاى تائى		ئاستى بهلگهدارى ٠.٠٥
					ههژماركراو	خستهيى	
ئىزموونى	٤٠	٨.١٨	٢.٦٧٨	٧٨	١.٠٨٤	٢.٠٠٠	مانادار نييه
كۆنترۆلكراو	٤٠	٨.٧٥	٢.٠٢٢				

٢. ئاستى زيرهكى:

توئىڭره پشته به تاقىكرندنهوى (رافن) بهستوه كه گونجاوه بۆ نمونهى توئىڭنهوهى ئهم ساته و ههروهها گونجاوه بۆ ژينگهى عىراقى، چونكه رىكخراوه بۆ ژينگهى عىراقى لهسهر نمونهيهك له خوئىندكارانى ئامادهيى و پىئوانهكانى راستگويى و جىگىرى بۆ دهركرون (الدباغ، ١٩٨٣، ل ٦٠)، توئىڭره تاقىكرندنهوى (t.test) بهكارهئنا بۆ دوو نمونهى سهربهخۆ بۆ دهرخستى جياوازي ئاماژاپىكراو، دهركهوت كه جياوازي ئاماژاپىكراو لهرووى ئامارييهوه نيه له ئاستى بهلگهدارى (٠.٥٠) و به نمرى ئازادى (٧٨) له زيرهكى خوئىندكارانى نمونهى توئىڭنهوهكه، كه له خستهى (٥) دا ئهمه دهردهكهوئىت، كه بههاى (t) ي ههژماركراو (٠.٨٧٨) بچووكتره له بههاى (t) ي خستهيى (٢.٠٠٠)، و بهم شىئويه دوو كۆمهلهه توئىڭنهوهكه ئىزموونى و كۆنترۆلكراو يهكسانن لهم گۆراوهدا.

خشتهی (٥)

ئەنجامەکانی تاقیکردنەوهی (t) بۆ زانیی جیاوازی لە نۆوان دوو کۆمەڵەی توێژینەوهکە
لە تاقیکردنەوهی زیرەکی

کۆمەڵە	نموونه	ناوەند ژمئری	لادانی پئوهی	نمرە ئازادی	بەهای تائی		ئاستی بەلگەداری ٠.٠٥
					هەژمارکراو	خشتهی	
ئەزمونی	٤٠	٣٣.١٣	٨.٥١٦	٧٨	٠.٨٧٨	٢.٠٠٠	مانادار نییه
کۆنتڕۆلکرا و	٤٠	٣٤.٧٠	٧.٥٠١				

٢. دارشتنی ئامانجە رەفتارییهکان:

بە پشت بەستن بە پۆلێنکردنی بلوم (Bloom) لە بواری زانیی و سنورداریبون بە سێ ئاستی یەکەمی ئەم پۆلێنکردنە (بەیادەئێنەوه، تێگەشتن، جێبەجێکردن)، ئامانجە رەفتارییهکان بە شێوهی ئەنجامەکانی فێربوونی دیاریکراوی کۆتایی و پوون داریژراون ، ژمارە ئامانجە رەفتارییه داریژراوهکان گەشتە (٨٢) ئامانج ، و ئەم ئامانجانە بۆ چەندین شارەزایان و پەڕێنەر نمایشکراو پاشکۆی (٦)، بۆ دیاریکردنی رەخنەکانیان لە پوونی و رێکی دارشتنیان و ئاستی پێوانەیی هەر بێرگەیهک، و رێژەی پەسەندکردنی نۆوانیان (٨٢٪) زیاتربوو ، و گۆرانکارییهکان لەسەر بنەمای رەخنە و پێشنیارەکانیان کراوه و بە شێوازی کۆتایی رێکخراون،خشتهی (١٠) دەرخی دابەشکردنی ئەم ئامانجانەیه لە نۆوان سێ ئاستەکه.

٣. ئامادەکردنی پلانی وانهوتنەوهی رۆژانه:

توێژەر دوو پلانی وانهوتنەوهی نموونەیی پێشکەشی کۆمەڵێک لە شارەزایان و پەڕێنەرانی بواری رێگاکانی وانهوتنەوهی کوردی، زانسته پەروردهیی و دەررونییهکان کردوه ، بۆ سوودوهرگرتن لە راولێژ و ئامۆژگارییهکانیان، لە روانگە پێشنیارەکانی شارەزایان، گۆرانکاری پێویست لە پلانهکان ئەنجامدرا و بە شێوازی کۆتایی ئامادەکران بۆ جێبەجێکردن .

٤ - ئامادەکردنی بێرگەکانی تاقیکردنەوهی دەستکەوتی کۆتایی:

توێژەر تاقیکردنەوهیهکی کۆتایی بۆ بابەتی رێزمانی کوردی بۆ خوێندکارانی پۆلی پێنجەمی ئامادهیی ئامادهکرد که پێکهاووه له (٣٠) بێرگه له جۆری فیه ههڵبژاردن ، که بۆ هەر بێرگهیهک چوار ههڵبژارده ههیه، بێرگهکانی تاقیکردنەوهکە بە سێ ئاستی زانیی جیاواز دابەشکران بە پێی پۆلێنکردنی بلوم (Bloom) ، که بریتین لە زانین (١٢) بێرگه و تێگەشتن (١٠) بێرگه و جێبەجێکردن (٨) بێرگه.

توێژەر خشتهی تایبەتمەندییهکانی بۆ ناوەڕۆکی بابەت ئامادەکردووه، و به پێی ئامانجه به‌هتایییهکانی که له ئاستهکانی زانیی بلۆم (Bloom) وەرگیراون، وهک له خشتهی (۱۱) دا روونکراوتهوه.

ت	بایسته راستیمن	ژماره نامنجه رهفاریمن بؤ بایستهمن	گزینگی ریژی بؤ بایستهمن	گزینگی ریژی بؤ بایستهمن		
				بیماده ئی نائمه	دئ گیشتن	چ ئ به چ ئ گردن
1	چ ئ لای کمیسه جوداگان	۸	۹.۸	۱.۱	۰.۷	۱.۱۴
2	چ ئ لای کمیسه لکاو دکان	۱۰	۱۲.۱	۱.۳۷	۰.۸۴	۱.۴۲
3	لای له ریژی ژمارهوه	۸	۹.۸	۱.۱۱	۰.۶۸	۱.۱۵
4	لای له ریژی دایستهوه	۸	۹.۸	۱.۱۱	۰.۶۸	۱.۱۵
5	نامرازمانگی پرس	۸	۹.۸	۱۱.۱	۰.۶۸	۱.۱۵
6	کرداری رابورنووه	۱۲	۱۴.۶	۱.۶۵	۱.۰۲	۱.۷۱
7	کرداری رادیو نوو	۹	۱۱	۱.۲۴	۰.۷۶	۱.۳
۸	کرداری دلمواری	۱۰	۱۲.۱	۱.۳۷	۰.۸۴	۱.۴۲
۹	ئاوه ل کردار	۹	۱۱	۱.۲۴	۰.۷۶	۱.۳
کلی گشتی	۸۲	% ۱۰۰	۱۱.۳۴	۶.۹۶	۱۱.۷	۳۰

۱. **راستگویی تاقیکردنه‌وه:** تاقیکردنه‌وهیه‌کی راست ئەو تاقیکردنه‌وهیه‌یه که ئەوه ده‌پێوئێت که بۆی دروستکراوه (بدوي ، ۲۰۰۳ ، ل. ۱۲۰). لەبەر ئەوهی تاقیکردنه‌وه‌که ده‌ستکه‌وتییه، توێژەر پشتی به‌ نه‌خشهی تاقیکردنه‌وه به‌ستووه وه‌ک نیشانه‌یه‌ك بۆ راستیی تاقیکردنه‌وه‌که، چونکه ئەم نه‌خشه‌یه به‌ترین نیشانه‌یه بۆ راستیی تاقیکردنه‌وهی ده‌ستکه‌وت،

ئەم چۆرە راستییە بە راستی ناوەرۆک ناسراوە کە سەر بە راستی ڕووالته، و لە خوارەو ڕوونکردنەوی چۆنیەتی بەدەستەئانی هەر نیشانیەک دەکری: :

١- راستگۆیی ڕووالته:

راستی ڕووالته پشت دەبەستێت بە پشکنینی شارەزایانە پەسپۆرانی لۆژیک بۆ بەرگەکانی تاقیکردنەوه کە دیاریکردنی گونجاوبوونیان لەو پێوانەیی کە دیاریکراوە بۆ پێوانەکردن، باشترین ڕێگا بۆ دڵنیابوون لە راستی ڕووالته پێوانەکە ئەوهیه کە ژمارەیهک لە شارەزایان ڕمچاوی بکەن کە ئایا بەرگەکانی پێوانەکە نوێنەرایەتی تایبەتمەندییە ئامانجییەکە دەکەن یان نا (P.437، 1972،Eble)، راستی ڕووالته پەسەندکرا ئەمەش لە ڕێگەی نیشاندانی بەرگەکانی پێوانەکە بۆ کۆمەڵێک شارەزا و پەسپۆری زمانی کوردی و ڕێگاکانی وانەوتنەوه و هەروەها پەسپۆرانی دروستکردنی تاقیکردنەوه، پەسپۆران گۆڕانکارییە پێویستەکانیان کرد، و لە ڕوانگەی ڕاوێژەکانیانەوه هەموو بەرگەکان وەکو خۆیان مانەوه، ڕێژەی ڕێککەوتنی نێوانیان ٩٠% یان زیاتر بوو، بۆیه توێژەر هەندێک بەرگەکانی راستکردنەوه و تاقیکردنەوهکە بە شێوازی کۆتایی خۆی لە (٣٠) بەرگە پێکەات.

ب- راستی ناوەرۆک:

یەکێک لە ڕێگاکانی دڵنیابوون لە راستی تاقیکردنەوهکە لەلایەن توێژەرەوه، دروستکردنی خشتەیی سێفەتەکانە خشتەیی (١١)، بۆ زانیی ئەوهی کە ئایا بەرگەکان نوێنەرایەتی ناوەرۆکی خۆندنەوه و ئامانجە ڕەفتارییەکان دەکەن یان نا، هەروەک (عوادة) ئاماژەی پێداوه: کە بەکارهێنانی خشتەیی سێفەتەکان یەکێکە لە نیشانیەکانی راستی ناوەرۆکی تاقیکردنەوه، چونکە ئەم خشتەیه پلەیهکی پەسەندکراوی نوێنەرایەتیکردنی بەرگەکان بۆ ئامانجە ڕەفتارییەکان دەخاتە ڕوو، و لە ڕێگەیهوه دەتوانین بابەتەکان بپەسپۆرین و گرنگی هەر یەکێکیان دیاری بکەین بۆ نوێنەرایەتیکردنیان لە تاقیکردنەوهدا بە پێی گرنگییان (عوادة، ١٩٩٨، ل.٣٧٣).

٣- جێبەجێکردنی تاقیکردنەوه لەسەر نمونەیی دڵنیابوون: توێژەر تاقیکردنەوهکەیی لەسەر نمونەیی دڵنیابوون جێبەجێکرد بۆ دیاریکردنی ڕوونی هەر بەرگەیهک لە بەرگەکانی تاقیکردنەوه لە ڕووی دارشتن و ناوەرۆکەوه، و ڕوونی ڕێنماییەکانی وەڵامدانەوه و زانیی کاتی پێویست بۆ وەڵامدانەوهی تاقیکردنەوهکە، نمونەیی پێشەکی پێکەاتبوو لە (٣٠) خۆندکار کە بە شێوهی هەمەیهکی هەڵبژێردراوون لە خۆندکارانی پۆلی پێنجەمی ئامادهیی (الحرية) کچان سەر بە بهێرئوبەرایەتی پەروردهی کەرخي سێیم، و توێژەر داوی کرد کە ڕێنماییەکان و بەرگەکان بخوێننەوه و پرسیار بکەن لەسەر

هەر وشەیهک یان بېرگهیهک که پروون نییه، دمرکهوت که ههموو بېرگهکان پروون، ههروهه کاتی پښتو بڼه وهل امدانهوه که له نښان (۲۲-۴۰) خولهکدا بوو، به تښتپړایی (۳۷ خولهک)، تښتپړایی کاتهکان له رڼگه کڅوړنهوهی کاته بهسېراوهکان و دابهشکردنیا بهسېر ژمارهیندا (کاتی خوښتپړایی یهکهه + کاتی خوښتپړایی دووهه + + کاتی خوښتپړایی کڅوړنای، دابهشکراو بهسېر ژمارهین)

۴- شیکاری ئاماری بڼه بېرگهکانی تاقیکړنهوهی دهستکهوت :

توښتر نمونه شیکاری ئاماری دیاریکړد که ژمارهکهی گهښته (۱۰۰) خوښتپړایی له خوښتپړانی پڼی پښتپه ئامادهیی، که به شڼووهی ههپرمهکی ههپښتپړانی له خوښتپړانهکانی بهپښتپهپهپه پهرهوهی بهغداد- کهرخي سڼپه، و ئامادهیی (جری) کچان ههپښتپړانی بڼه جڼبهجڼتپړانی هه دوو (تاقیکړنهوهی دهستکهوت، و پښتپه ئارزوو بڼه بابته)، بڼه شیکړنهوهی بېرگهکان به شڼووهی ئاماری، توښتر وهل امدانهوهی خوښتپړانی راستاند به پښتپهستن به کللی وهل امدانهوهی تاقیکړنهوهی، بڼه شیکړنهوهی بېرگهکانی تاقیکړنهوهی، پاشان کڅوړنیه نمونه شیکاری ئاماری به پښتپه خوارهوه پښتپه، دواتر دوو نمونهکانی سهروو و خواروو به پښتپه (۲۷%) ههپښتپړانی وهک دوو کڅوړنهوهی جیاواز بڼه نوښتپهپهپهپه ههموو نمونهکه، بهجڼتپه که پهرهوهی وهل امدانهوهی سهروو (۲۷%) و خواروو (۲۷%) وهگریان، پاشان شیکاری ئاماری خوارهوه بڼه دوو کڅوړنهوهی ئهجامدرا:

۱- هاوکڅوړنهوهی گرانې بېرگهکان:

توښتر هاوکڅوړنهوهی گرانې هه بېرگهیهکی تاقیکړنهوهی ههژمارکردوه به بهکارهښانی هاوکڅوړنهوهی (هاوکڅوړنهوهی گرانې)، وبېرگهکان بهپاش دانهښتپهپه هاوکڅوړنهوهی گرانې له نښان (۲۰-۸۰) بڼت (الظاهر وآخرون، ۱۹۹۹، ل. ۱۲۹) هاوکڅوړنهوهی گرانې بېرگهکان تاقیکړنهوهی له نښان (-) بووه، بڼه بېرگهکان تاقیکړنهوهی قبولکړان و هاوکڅوړنهوهی گرانې له پرووی ئهه پښتپه ئاماریهوه گونجاوه، وهک له خښتهی (۱۲) دا پروونکراوهتهوه.

ب- هڅی جیاکاری بېرگهکان:

دوای ههژمارکردنی هڅی جیاکاری هه بېرگهیهک لهبېرگهکانی تاقیکړنهوهی دمرکهوت که ههموو بېرگهکان لهمهدوای قبولکړادان که (۲۰) یان زیاتره (عوده، ۱۹۹۸، ل. ۲۹۵)، بڼه بېرگهکانی تاقیکړنهوهی له پرووی هڅی جیاکاریهوه قبولکړاون، وهک له خښتهی (۱۲) دیاره.

خشتهی (۱۲)

هاوکۆلکەهی گرانی بېرگهکان و هئزی جیاکاری

بېرگه	هاوکۆلکەهی گرانی	هئزی جیاکاری	بېرگه	هاوکۆلکەهی گرانی	هئزی جیاکاری
۱	۰.۳۸۷	۰.۵۵۳	۱۶	۰.۶۲۷	۰.۴۲۲
۲	۰.۴۵۶	۰.۵۶۰	۱۷	۰.۵۵۵	۰.۶۰۶
۳	۰.۶۰۲	۰.۶۱۱	۱۸	۰.۴۹۰	۰.۴۴۲
۴	۰.۶۰۱	۰.۷۰۸	۱۹	۰.۵۸۳	۰.۳۹۸
۵	۰.۵۷۲	۰.۶۶۰	۲۰	۰.۵۸۷	۰.۴۴۹
۶	۰.۶۶۵	۰.۵۲۳	۲۱	۰.۶۲۲	۰.۶۷۱
۷	۰.۵۳۲	۰.۷۴۰	۲۲	۰.۶۰۳	۰.۵۴۱
۸	۰.۶۰۱	۰.۶۷۱	۲۳	۰.۵۴۰	۰.۵۹۲
۹	۰.۴۳۳	۰.۶۷۵	۲۴	۰.۵۳۴	۰.۶۷۱
۱۰	۰.۴۸۵	۰.۶۵۲	۲۵	۰.۳۸۹	۰.۵۱۳
۱۱	۰.۵۲۴	۰.۶۷۵	۲۶	۰.۴۳۹	۰.۵۸۳
۱۲	۰.۶۲۴	۰.۵۹۲	۲۷	۰.۵۳۳	۰.۶۰۶
۱۳	۰.۶۲۵	۰.۴۳۷	۲۸	۰.۵۲۱	۰.۵۵۰
۱۴	۰.۵۸۰	۰.۶۳۴	۲۹	۰.۵۷۴	۰.۶۲۰
۱۵	۰.۶۲۲	۰.۷۰۱	۳۰	۰.۷۱۷	۰.۵۳۲

۳- کارایی جئگروهه ههلهکان:

گرانی بېرگههی ههلهبژاردنی فره بهنده لهسهر پئکهاتهی هاوشئوهی و نزیکي پرووالهتی نئوان ههلهبژاردنهکان (الظاهر وآخرون، ۱۹۹۹، ل. ۱۳۱)، بۆیه وهلهامهکانی خوئندکاران بۆ بېرگهکانی تاقیکردنهوه رئکخران و دابهشکران بۆ دوو کۆمهله (بهرز و نزم)، دواي بهکارهئنانی هاوکئشهی کارایی جئگروهه ههلهکان، دهرکهوت که ههموو جئگروهه ههلهکان کاریگهرن، به بههای نئوان (۰.۰۴۹ - ۰.۰۱۲)، ئهمهش مانای وایه که جئگروهه ههلهکان خوئندکاری زیاتریان له کۆمهلهی نزم راکئشاوه به بهراورد به کۆمهلهی بهرز، بۆیه بهرپاردرا جئگروههکان وهک خۆیان بمئنهوه.

۴- جئگیری تاقیکردنهوه:

توئژهر رئژهی جئگیری تاقیکردنهوهکهی ههژمارکرد بهبهکارهئنانی هاوکئشهی (ئهلفا-کروئناخ)، بۆ ههژمارکردنی جئگیری تاقیکردنهوهکه که نیشانهیه بۆ بهکگرتویی ناوروهکی بېرگهکان، ئهم هاوکئشهیه بهکئکه لهو هاوکئشانهی که بۆ ههموو جۆره تاقیکردنهوهیهک بهکاردئت (علام، ۲۰۰۲، ل. ۱۶۵)، دواي شیکردنهوهی زانیاریهکان وبه

به‌کاره‌ی‌نانی و ه‌ل‌امه‌کانی نمونه‌ی شیکردنه‌وی که‌ژماره‌یان (۳۰۰) بوو ، ده‌رک‌ه‌وت که‌ر‌ئ‌ژ‌ه‌ی ج‌ئ‌گیر‌ی تاقیکردنه‌وه (۰.۸۵)، که‌ ئه‌مه‌ش ر‌ئ‌ژ‌ه‌یه‌کی زو‌ر‌باشه‌ بو ج‌ئ‌گیر‌ی تاقیکردنه‌وه.

هه‌شتم: ئامرازه ئامارییه‌کان:

تو‌ئ‌ژ‌ه‌ر پ‌شتی به‌ جانتای ئاماری زانسته ک‌ؤمه‌ل‌ایه‌تییه‌کان (SPSS) به‌ستوه، به‌م ش‌ئ‌وه‌یه:

۱. تاقیکردنه‌وی تائی بو دوو نمونه‌ی سه‌ربه‌خ‌ؤ: (t-test) به‌کاره‌ی‌نراوه بو ده‌ره‌ی‌نانی ئه‌مانه:

۲. تاقیکردنه‌وی χ^2 ‌کای-سکوئر: به‌کاره‌ی‌نراوه بو هه‌ژمارکردنی یه‌کسانی دوو ک‌ؤمه‌ل‌ه‌ی تو‌ئ‌ژ‌ینه‌وه‌که (ئهموونی و ک‌ؤنترۆل‌کراو) له‌ گ‌ؤ‌راوی ئاستی خو‌ئ‌ندی دایک و باوک

۳. هاوک‌ئ‌شه‌ی ئه‌لفا کرونباخ (Alpha Cronbach) بو هه‌ژمارکردنی ج‌ئ‌گیر‌ی تاقیکردنه‌وه ده‌ستکه‌وتی و پ‌ئ‌وه‌ری ئاره‌زوو بو باب‌ه‌ت به‌کاره‌ی‌نراوه.

۴. هاوک‌ۆل‌که‌ی گرانی ب‌ر‌گه: بو هه‌ژمارکردنی گرانی ب‌ر‌گه‌کانی تاقیکردنه‌وی ده‌ستکه‌وت به‌کاره‌ی‌نراوه (عوده، ۱۹۹۹: ۲۸۹).

۵. هاوک‌ۆل‌که‌ی جیاکاری ب‌ر‌گه: بو د‌ؤ‌زینه‌وی ه‌ئ‌زی جیاکاری ب‌ر‌گه‌ی تاقیکردنه‌وی ده‌ستکه‌وت به‌کاره‌ی‌نراوه:

۶. کاری ج‌ئ‌گروهه: بو هه‌ژمارکردنی کاریگه‌ری ج‌ئ‌گروهه هه‌ل‌مکانی تاقیکردنه‌وی ده‌ستکه‌وت به‌کاره‌ی‌نراوه:

۷. هاوک‌ۆل‌که‌ی په‌یوه‌ندی پیرس‌ۆن: به‌کاره‌ی‌نراوه بو هه‌ژمارکردنی په‌یوه‌ندی ن‌ئ‌وان نمره‌ی ب‌ر‌گه و ک‌ؤی گ‌شتی نمره‌کانی پ‌ئ‌وه‌ری ئاره‌زوو بو باب‌ه‌ت (هاوک‌ۆل‌که‌ی راستگ‌ۆیی ب‌ر‌گه)

۸. هاوک‌ئ‌شه‌ی دیاریکردنی قه‌باره کاریگه‌ری (هاوک‌ئ‌شه‌ی ک‌ل‌اس): ئه‌م هاوک‌ئ‌شه‌یه به‌کار‌د‌ئ‌ت بو دیاریکردنی کاریگه‌ری گ‌ؤ‌راوی سه‌ربه‌خ‌ؤ له‌سه‌ر گ‌ؤ‌راوی پ‌شت‌به‌ست:

به‌شی‌چواره‌م

خسته‌برووی ئه‌نجامه‌کان و شیکردنه‌ویان

ئه‌م به‌شه خسته‌برووی ئه‌نجامه‌کانی تو‌ئ‌ژ‌ینه‌وه‌که که‌ به‌ده‌ست هاتوون، و ئه‌و شیکردنه‌وه و ده‌ره‌ئ‌نجامانه‌ی که‌ تو‌ئ‌ژ‌ه‌ر پ‌ئ‌ی گه‌یشته‌وه له‌خ‌ۆده‌گر‌ئ‌ت، هه‌روه‌ها گرنگ‌ترین پ‌ئ‌شنیار و ئام‌ۆ‌زگارییه‌کان له‌خ‌ۆده‌گر‌ئ‌ت که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ تو‌ئ‌ژ‌ینه‌وه‌که‌وه هه‌یه.

یه‌که‌م: خسته‌برووی ئه‌نجامی تو‌ئ‌ژ‌ینه‌وه‌که:

بو دیاریکردنی درووستی گریمانه‌ی سفری یه‌که‌م که‌ ده‌ل‌ئ‌ت:

جیاوازییه‌کی ئام‌ا‌ژ‌ه‌پ‌ئ‌کراوی ئاماری نییه له‌ ئاستی به‌ل‌گه‌داری (۰.۵۰۰) له‌ ناوه‌نده‌ی نمره‌ی خو‌ئ‌ندکاران که‌ به‌ پ‌ئ‌ی ستراتیژییه‌تی ئاماده‌کاری پ‌ئ‌شوخته‌ خو‌ئ‌ندوویانه و ناوه‌نده‌ی

نمره ى خوئندكاران كه ههمان بابەتيان به رىگاي ئاسايى خوئندوو له دهستكهوتى بابەتى رىزمانى كوردى).

توئژەر تافىكرندنهوى دهستكهوتى بهسەر خوئندكارانى دوو كۆمەلەكەدا (ئەزموونى و كونترۆلكراو) چۆنەجۆى كرد دواى تەواوبوونى ئەزموونەكە، و بە هەژماركردنى نمره ى گشتى هەر خوئندكارىك له دوو كۆمەلەكەدا پاشكۆى (١١)، نمره ى گشتى خوئندكارانى كۆمەلەى ئەزموونى (٧٠.٢٣) بوو بە لادانى پئوهى (٣٥٧.٤)، له كاتىكدا نمره ى گشتى خوئندكارانى كۆمەلەى كونترۆلكراو (٥٠.١٨) بوو بە لادانى پئوهى (١٢٦.٤)، و بە بهكارهێنانى تافىكرندنهوى تائى بۆ دوو نموونەى سەربەخۆ، ئەوه دەرگهوت كه جياوازيهكەيان به رىژەيهكى ئامارى بووه له ئاستى بەلگەدارى (٥٠.٠)، چونكه بههائى تائى هەژماركراو (٥.٩٥٥) بوو كه زياتره له بههائى تائى خشتەيى (٢.٠٠٠) به نمره ى ئازادى (٧٨)، بهپێى ئەمەش گریمانەى سفرى رەت دەرگهوتەوه و گریمانەى جۆگهوه قبول دەرگهوت، ئەمەش ماناى وايه كه جياوازيهكى ئاماژەپێكراوى ئامارى هەيه له ئاستى بەلگەدارى (٥٠.٠) له نێوان نمره ى گشتى خوئندكارانى كۆمەلەى ئەزموونى كه به ستراتيژيەتى ئامادهكارى پێشوخته خوئندووينا بهراورد به نمره ى گشتى خوئندكارانى كۆمەلەى كونترۆلكراو كه به رىگاي ئاسايى خوئندووينا له تافىكرندنهوى دهستكهوتى رىزمانى كوردى، و له بهرژهوهندى خوئندكارانى كۆمەلەى ئەزموونى بوو وهك له خشتەى (١٦)دا ڤوون كراوتهوه.

خشتەى (١٦) تافىكرندنهوى تائى بۆ جياوازيه ئاماريهكەى نێوان ناوهندى نمره ى دوو كۆمەلەكە له

دهستكهوتدا

كۆمەلە	نموونه	ناوهند ژمىرى	لادانى پئوهى	نمره ى ئازادى	بههائى تائى		ئاستى بەلگەدارى ٠.٠٥
					هەژماركراو	خشتەيى	
ئەزموونى	٤٠	٢٣.٧٠	٤.٣٥٧	٧٨	٥.٩٥٥	٢.٠٠٠	ماناداره
كونترۆلكراو	٤٠	١٨.٠٥	٤.١٢٦				

دووهم: شىكرندنهوى ئەنجامەكان:

- شىكرندنهوى ئەنجامى ئامانجى يەكەم:

ئەنجامەكان نيشانيدەدەن كه خوئندكارەكانى كۆمەلەى ئەزموونى كه به ستراتيژيەتى (ئامادهكارى پێشوخته) خوئندووينا باشتەن له خوئندكارەكانى كۆمەلەى كونترۆلكراو (كه به رىگاي ئاسايى خوئندووينا)، وتوئژەر پێى وايه ئەمه دەرگهوتەوه بۆ:

۲۱۸۱

٣) رىئىماىى كرىنى مامؤستايانى وانىكان به گشتى و مامؤستايانى زمانى كوردى به تايىبىتى بوؤ گرتىبىرى ستراتيژيىته نوئىيىكانى وانىوتىهوه، لىوانى ستراتيژيىتى ئامادىكارى پىئشوىختى، بهوى كاريگىرهكى لى بهدىستىئنانى ئامانجىكانى وانىوتىهوه و بهرزكردىهوى ئاستى خوئندن و گىشەپىئدانى ئارەزوو بوؤ بابەتەكه.

پىئنجىم: پىئشنىيازىكان:

به پىئى ئىنجامىكانى ئىستا، و بو پىرهپىئدانى زياتريان، توئىر پىئشنىيازى ئىمانى دىكات:

١) ئىنجامدانى توئىئىنەوىيىكى هاوشىو لى قوئاغىكانى ترى خوئندىدا، وىك پولى چوارىمى ئامادىيى.

٢) ئىنجامدانى توئىئىنەوىيىكى هاوشىو لى لىقەكانى ترى زمانى كوردىدا، وىك گىفتوؤ و ئىدىب.

المصادر:

إبراهيم، مجيد حميد. (٢٠٢٤). أثر استراتيجيتي مركز الكون وبقعة الضوء في تحصيل مادة التاريخ لدى طلاب الصف الرابع الادبي وتنمية التفكير الناقد لديهم . *مجلة الأستاذ للعلوم الإنسانية والأجتماعية* ٦٣ (٤). ٣٠-٢.

إبراهيم، هديل ساجد. (٢٠١٠). أثر استخدام استراتيجية أسئلة التحضير المسبق في تحصيل طالبات الصف الأول متوسط في مادة العلوم. *مجلة دىالى*. (٤٣). ٦٩٠ - ٧٢٠.

الأحمد، ردينة عثمان. (٢٠٠١). *طرائق التدريس*. دار المناهج للنشر والتوزيع.

حسن، أماني عبد التواب. (٢٠١٨). القدرة التنبؤية للمرونة النفسية ومستوى الطموح والمثابرة لدى طالبات المرحلة الثانوية. *المجلة العلمية لكلية التربية*. جامعة أسيوط. (٦). ٣٣٨ - ٣٨٨.

الخالدة، محمد محمود. (١٩٩٧). *طرق التدريس العامة*. مطبعة وزارة التربية والتعليم في صنعاء.

خير الدين، أحمد عبدة. (٢٠٢١). *أصول التربية والتعليم*. وكالة الصحافة العربية ناشرون الخبيرة.

الدليمي، طه علي حسين والوائل، سعاد عبد الكريم. (٢٠٠٣). *اللغة العربية منهاجها وطرائق تدريسها*. دار الشروق للنشر والتوزيع.

الريماوي، محمد عودة و التل، شادية أحمد والعتوم، عدنان يوسف. (٢٠١١). *علم النفس العام*. دار المسيرة للنشر والتوزيع.

زاير، سعد علي وداخل، سما تركي. (٢٠١٥). *إتجاهات حديثة في تدريس اللغة العربية*. دار المنهجية للنشر والتوزيع.

السقاف، منى علوي حسن. (٢٠٠٧). *اثر الأساليب التدريسية على التحصيل في مادة الرياضيات واتجاهاتهم في المرحلة الثانوية*. [رسالة ماجستير غير منشورة]. كلية التربية. جامعة عدن.

سلطان، شيماء رافع. (٢٠٠٩). *أثر استراتيجية اسئلة التحضير القبلية في تحصيل تلاميذ الصف السادس الابتدائي في مادة التاريخ الحديث*. مجلة أبحاث كلية التربية الأساسية. ٨. (٤). ٣١٢-٢٨٨.

عطية، محسن علي. (٢٠٠٩). *الجودة الشاملة والجديدة في التدريس*. دار الصفاء للنشر والتوزيع.

علام، صلاح الدين محمود. (٢٠٠٠). *القياس والتقويم التربوي - اساسياته- تطبيقاته وتوجهاته المعاصرة*. دار الفكر العربي للنشر والتوزيع.

علام، صلاح الدين محمود. (٢٠٠٢). *القياس والتقويم التربوي والنفسي*. دار الفكر العربي للنشر والتوزيع.

عودة ، احمد سليمان. (٢٠٠٠). *القياس والتقويم في العملية التدريسية*. دار الأمل للنشر والتوزيع .

عودة، احمد سليمان. (١٩٩٨). *القياس والتقويم في العملية التدريسية*. ط (٤) دار الامل للنشر والتوزيع.

عودة، احمد سليمان. (١٩٩٨). *القياس والتقويم في العملية التدريسية*. ط (٤) دار الامل للنشر والتوزيع.

العيسوي، جمال مصطفى وموسى، محمد محمود والشيزاوي، عبد الغفار محمد. (٢٠٠٥). *طرق تدريس اللغة العربية بمرحلة التعليم الأساسي بين النظرية والتطبيق*. دار الكتاب الجامعي للنشر والتوزيع

فرحان، قيس حميد. (٢٠١٨). *تطور التفكير الابداعي وعلاقته بالتحصيل الدراسي لدى طلبة المرحلة الثانوية*. مجلة الأستاذ للعلوم الإنسانية والاجتماعية. (٢٢٧). ٥٣-٧٤.

لافي، سعيد عبدالله. (٢٠١٢). *أساليب التدريس*. عالم الكتب الحديثة مايدان، هيفاء عدنان. (٢٠٢٠).